

CZU 343.621(478)

DOI 10.5281/zenodo.3871416

LATURA OBIECTIVĂ A INFRAȚIUNII PREVĂZUTE LA ARTICOLUL 159 CP RM

Alexandru CICALA,

doctor în drept,

lector al Catedrei „Activitate specială

de investigații și securitate informațională”,

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

THE OBJECTIVE SIDE OF THE OFFENSE PROVIDED FOR IN ARTICLE 159 OF THE CC RM

Alexandru CICALA,

PhD,

University lecturer at the Department „Special

investigation and information security acti-

vity”, Academy “Stefan cel Mare” of MIA

În cele ce urmează vom prezenta unele aspecte ale laturii obiective a infracțiunii de provocare ilegală a avortului așa cum este incriminată în legislația penală în vigoare a R. Moldova la art. 159 C.pen.

Provocarea ilegală a avortului este, incontestabil, una dintre puținele infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei care a cunoscut de-a lungul existenței umane o abordare inedit de diferită: de la instituirea celor mai severe pedepse până la dezincriminarea acesteia.

Cuvinte-cheie: infracțiune, provocare ilegală a avortului, răspunderea penală, sănătatea reproductivă, sarcină, întrerupere a cursului sarcinii.

In the following, we present some aspects of criminal law of the illegal performance of abortion misdemeanor as it is criminalized in the criminal law in force of the Republic of Moldova (RM) under art. 159 of the Criminal Code (CC).

The illegal performance of abortion is undoubtedly one of the few crimes against the life and health of a person that has experienced a different approach during the whole human existence: from the most severe punishment to decriminalization.

Keywords: misdemeanor, illegal performance of the abortion, criminal liability, reproductive health, pregnancy, termination of pregnancy.

Introducere. Sediul incriminator, cu denumirea marginală de Provocare ilegală a avortului, este dislocat la art. 159 C.pen. al R. M., varianta tipică a infracțiunii presupunând întreruperea cursului sarcinii, prin orice mijloace, săvârșită: a) în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor medicale autorizate în acest scop; b) de către o persoană care nu are studii medicale superioare speciale; c) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa indicațiilor medicale, stabilite de Ministerul Sănătății; d) în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații; e) în condiții antisănătare.

În varianta tipică, infracțiunea se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 500 de unități convenționale sau cu privarea de dreptul de ocupa anumite funcții sau de a

Introduction. The incriminating basis, with the marginal designation of the Illegal performance of abortion, is deployed at art. 159 CC of the Republic of Moldova, the typical variant of the crime involving the termination of the pregnancy through any means committed: a) outside the medical institutions or medical offices authorized for this purpose; b) by a person who does not have a special medical specialization; c) in case of pregnancy exceeding 12 weeks, in the absence of medical indications, established by the Ministry of Health; d) in case of medical contraindications for such surgery; e) under unsanitary conditions.

In art.159 paragraph (2) CC of the Republic of Moldova, the following aggravated forms of the offence are envisaged:

exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, sau cu închisoare de până la 2 ani.

La art. 159 alin. (2) C. pen. al R. Moldova sunt prevăzute următoarele forme agravate ale infracțiunii:

a) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă sau medie a integrității gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății;

b) care a provocat din imprudență decesul victimei.

În forma agravată infracțiunea se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Conținutul de bază. Sub aspectul laturii obiective, infracțiunea incriminată la art. 159 C.pen. al R. M. este o faptă comisivă, deoarece se săvârșește prin încălcarea unei dispoziții prohibitive a legii penale, deci a unei norme care interzice săvârșirea avorturilor în condiții de ilegalitate. Acest lucru reiese din expresia uzuală utilizată în textul de lege la descrierea comportamentului infracțional: „întreruperea cursului sarcinii”.

Pentru existența componenței de infracțiune nu are însemnătate mijloacele prin care se realizează întreruperea cursului sarcinii. În acest sens legiuitorul utilizează sintagma „orice mijloace”.

În general, mijloacele de întrerupere a sarcinii pot fi de două feluri:

1. **Mijloacele legale**, adică mijloacele sau metodele recunoscute ca standarde medicale la efectuarea întreruperii sarcinii. Aceste metode sunt prestabilite prin standardele elaborate de către Ministerul Sănătății, fiind consfințite în două acte normative: Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova din 12.09.2010 și Ordinul Ministerului Sănătății privind aprobarea Standardelor pentru efectuarea întreruperii sarcinii în condiții de siguranță nr. 482 din 14 iunie 2011.

a) which has caused imprudently serious or average damage to the physical integrity or health;

b) which caused the death of the victim imprudently.

In its aggravated form, the offense is punished with imprisonment from 1 to 6 years with (or without) the deprivation of the right to occupy certain positions or to exercise certain activity for up to 5 years.

Basic content. From the aspect of the objective side, the offence stipulated in art. 159 CC of the Republic of Moldova is a committed act because they are performed in violation of a prohibitive provision of the criminal law, which is a rule prohibiting the performance of abortions under conditions of unlawfulness. This results from the usual expression used in the text for the description of criminal behavior “termination of pregnancy”.

For the existence of the offence composition, the means by which the termination of the pregnancy is performed are of no importance. For this purpose, the legislator uses the phrase “any means”.

In general, the means of pregnancy termination can be classified in two types:

1. **Legal means**, namely the means or methods recognized as medical standards when performing a termination of pregnancy. These methods are predetermined by the standards elaborated by the Ministry of Health, being consolidated in two normative acts: the Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation, approved by the Order of the Ministry of Health of the Republic of Moldova of 12.09.2010 and the Order of the Ministry of Health regarding the approval of the Standards for the safe termination of the pregnancy No. 482 of June 14, 2011.

In the Order of the Ministry of Health regarding the approval of the Standards for the safe termination of the pregnancy No. 482 of June 14, 2011 it is said that, in accordance with the WHO, abortion is

În ordinul Ministerului Sănătății privind aprobarea Standardelor pentru efectuarea întreruperii sarcinii în condiții de siguranță nr. 482 din 14 iunie 2011 se prevede că în conformitate cu OMS avortul este o procedură medicală sigură, atunci când este efectuat de către personal medical calificat, cu echipament corespunzător, prin metoda corectă și cu respectarea standardelor sanitare (OMS, 2003). Organizația Mondială a Sănătății recomandă următoarele metode de întrerupere a sarcinii:

- aspirația vacuum manuală sau electrică pentru trimestrul I;
- avortul medicamentos cu mifepriston și misoprostol, care poate fi utilizat până la 9 săptămâni de sarcină;
- metoda preferabilă după a 12-a săptămână de sarcină este cea medicamentoasă care constă în administrarea mifepristonului, după care urmează doze repetate de prostaglandine-misoprostol sau gemeprost, iar cea chirurgicală preferabilă este dilatarea colului uterin și evacuarea produsului de concepție cu utilizarea vacuum-aspirației și a pensei, după pregătirea prealabilă a colului uterin cu misoprostol.

De asemenea, potrivit actului normativ, la metodele nerecomandate de OMS se referă dilatarea și chiuretajul (raclajul) în trimestrul I și instilare a intra-/ sau extra-amnionale a soluției hipertonică sau a prostaglandinelor în trimestrul II. Dilatarea colului uterin și raclajul constituie o procedură mai periculoasă decât vacuum-aspirația și totodată mult mai dureroasă pentru femei. În majoritatea țărilor industrializate, dar și în alte țări, procedura de dilatare a colului uterin și raclaj a fost înlocuită prin vacuum-aspirație. Incidența complicațiilor severe în urma chiuretajului depășește de 2-3 ori incidența complicațiilor cauzate de vacuum-aspirație.

2. **Mijloacele ilegale** sunt mijloace nerecunoscute de medicină la care recurg persoanele care nu au studii medicale corespunzătoare.

a safe medical procedure when performed by qualified medical personnel, with appropriate equipment, by the correct method and in compliance with health standards (WHO, 2003). The World Health Organization recommends the following methods of pregnancy termination:

- manual or electrical vacuum aspiration for the 1st term;
- medication abortion with mifepristone and misoprostol, which can be used up to 9 weeks of pregnancy;
- the suitable method after the 12th week of pregnancy is the drug which consists of administering mifepristone followed by repeated doses of prostaglandins-misoprostol or gemeprost and the suitable surgical procedure is dilation of the cervix and evacuation of the conception product using vacuum - sucking and forceps after the preparation of the uterine cervix with misoprostol.

Also according to the normative act the methods not recommended by WHO refers to dilation and curettage (scraping) in the first trimester and intra or extra-amniotic instillation of the hypertonic solution or prostaglandins in the second trimester. Cervical dilation and scraping are a more dangerous procedure than vacuum-aspiration and more painful for women. In most industrialized countries, but also in other countries, the procedure for cervical dilation and scraping was replaced by vacuum-suction. The incidence of severe complications following curettage exceeds 2-3 times the incidence of complications caused by vacuum-aspiration.

2. **Illegal means** are medically unrecognized means performed by people who do not have proper medical training.

Forensic science classifies these means in three categories: chemical, mechanical and physical.

The chemical means include drugs, hormones, vaccines, various organic or inorganic combinations, plant extracts, with

Știința medico-legală clasifică aceste mijloace în trei categorii: chimice, mecanice și fizice.

Mijloacele chimice sunt reprezentate de medicamente, hormoni, vaccinuri, diverse combinații organice sau anorganice, extracte de plante, administrate local sau general [5, p. 135]. Autorul D. Dermengiu distinge următoarele substanțe chimice a căror administrare poate provoca avortul: chinina; secara comută; stricnina (poate ucide și gravida); lohimbrina; fosforul; plante care conțin uleiuri eterice: pătrunjel, pelin; tutun; laur (administrat pe cale locală sau generală sub formă de decoct, infuzie); purgative drastice (aloe, rubarbă) etc. [4, p. 119]. Multe dintre substanțele chimice produc insuficiențe hepato-renale toxice după administrare pe cale generală. În introducerea direct în uter (iod, apă oxigenată, caustice) acestea produc infarcte [1, p. 155].

Mijloacele mecanice pot fi utilizate de persoane calificate sau nu. Dintre aceste metode cităm: *masajul forte al abdomenului în hipogastriu* asociat, de regulă, cu injectarea intramusculară sau intravenoasă a diverse medicamente, sau cu administrarea pe cale locală sau bucală a unora din substanțele toxice citate mai sus; *perforarea mecanică a membranelor* cu cele mai diverse corpuri, începând cu instrumente ginecologice și sondele medicale, până la creioane, sârmă, spițe de bicicletă sau umbrelă, fusuri, andrele, rădăcini de plante etc.; *administrarea intrauterină*, prin seringă sau sondă de ceai de mușețel, apă cu săpun, oțet, decocturi și infuzii din substanțele citate mai sus; *injectare intraamniotică pe cale transabdominală sau intravaginală* a multor substanțe (soluție de clorură de sodiu, alcool, dezinfectante, alte substanțe chimice), toate aceste substanțe duc la moartea fătului, dar nu și la expulsia lui [1, p. 357].

Mijloace fizice sunt folosite în exclusivitate. Între acestea sunt mai cunoscute băile fierbinți locale, asociate cu ingestie de vin fiert sau câteva tablete de chinină care au

local or general administration [5, p. 135]. The author, D. Dermengiu, distinguishes the following chemical substances whose administration can cause abortion: quinine; corn rye; strychnine (may also kill the pregnant woman); lohimbrina; phosphorus; plants containing ethereal oils: parsley, wormwood; tobacco; laurel (administered locally or generally as decoction, infusion); drastic purgatives (aloe, rhubarb) etc. [4, p. 119]. Many of the chemicals produce toxic hepato-renal insufficiency after generalized administration. By direct introduction into the uterus (iodine, oxygen, caustic) they may cause infarctions [1, p. 155].

The mechanical means can be used by qualified persons or not. Among these methods we quote: the strong abdominal massage in hypogastrium, usually by intramuscular or intravenous injection of various drugs, or by the local or oral administration of some of the above-cited toxic substances; mechanical punching of membranes with various bodies, from gynecological instruments and medical probes to pencils, wire, bicycle or umbrella spikes, spindles, knitting needles, plant roots, etc.; intrauterine administration through a syringe or chamomile tea, soapy water, vinegar, decoctions and infusions of the above mentioned substances probe; transabdominal or intravaginal intraamniotic injection of many substances (sodium chloride solution, alcohol, disinfectants, other chemicals), all of these lead to the death of the fetus, but not to its expulsion [1, p. 357].

The physical means are rarely used exclusively. Among these local hot baths associated with boiling ingested wine or some quinine tablets intended to cause congestion in the small basin and especially the uterus when the menstrual cycle is to be installed are known. Among some means we can mention the ultrasounds, the electric current (the anode being placed in the coccygeal region and the cathode being placed on the cervix) [1, p. 366].

menirea să producă congestie în micul bazin și în special în uter la data când trebuie să se instaleze ciclul menstrual. Dintre mijloacele respective mai pot fi menționate ultrasunetele, curentul electric (anodul fiind plasat în regiunea coccigiană, iar catodul fiind plasat pe colul uterin) [1, p. 366].

Pentru existența componenței de infracțiune prevăzute la art. 159 C.pen. nu sunt relevante mijloacele abortive. Caracterul ilegal al faptei este determinat de circumstanțele alternative descrise în dispoziția textului de lege, în prezența cărora se derulează acțiunea de întrerupere a sarcinii, și anume:

- a) în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor medicale autorizate în acest scop;
- b) de către o persoană care nu are studii medicale superioare speciale;
- c) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa indicațiilor medicale, stabilite de Ministerul Sănătății;
- d) în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații;
- e) în condiții antisănătare.

Aceste circumstanțe se referă la:

- **locul de comitere a infracțiunii** – în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor autorizate în acest scop;
- **subiectul infracțiunii** – de către o persoană care nu are studii medicale superioare speciale;
- **timpul de comitere a infracțiunii** – în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni plus **împrejurarea specială** – în lipsa **contraindicațiilor medicale**;
- **împrejurările infracțiunii** – în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații și în **condiții antisănătare**.

După structura semnelor ce formează conținutul laturii obiective, infracțiunea de provocare ilegală a avortului are o componență materială. Manoperele abortive sunt acțiuni de rezultat care atrag după sine urmarea prejudiciabilă sub forma întreruperii sarcinii.

În acest sens susținem aserțiunea

For the existence of this offence provided in art. 159 CC abortive means are not relevant. The illegal nature of the act is determined by the alternative circumstances described in the provision of the law, in the presence of which the termination of pregnancy is performed, namely:

- outside medical establishments or medical offices authorized for that purpose;
- by a person who does not have special medical specialization;
- in case of pregnancy exceeding 12 weeks, in the absence of medical indications, established by the Ministry of Health;
- in the case of medical contraindications for such surgery;
- in unsanitary conditions.

These circumstances refer to:

- **the place where the offence was committed** – outside medical institutions or cabinets authorized for this purpose;
- **the subject of the offence** – by a person who does not have medical specialization;
- **the time when offence was committed** – in case of a pregnancy exceeding 12 weeks plus the special circumstance – in the absence of medical contacts;
- **the circumstances of the offence** – in case of medical contraindications for such an operation and in unsanitary conditions.

According to the structure of the signs that form the content of the objective side, the offense of illegal performance of abortion has a material composition. Abortifacient maneuvers are resulting actions that lead to injurious consequences under the form of termination of pregnancy.

In this respect, we support the assertion of the authors S.Brînza and V. Stati, according to which the offense is considered consumed from the moment of the harmful consequences in the form of termination of the pregnancy, regardless of the moment when it is performed, but not later than the beginning of the process of birth, because

autorilor S. Brânză și V. Stati, potrivit căroră infracțiunea se consideră consumată din momentul producerii urmării prejudiciabile sub formă de întrerupere a cursului sarcinii, indiferent de momentul în care se realizează, dar nu mai târziu de începerea procesului nașterii, deoarece după acest moment viața nou-născutului este protejată prin incriminarea omorului, nu însă a provocării ilegale a avortului [2, p. 398].

Provocarea ilegală a avortului în afara instituțiilor medicale autorizate în acest scop.

Întreruperea cursului sarcinii în condiții de siguranță pentru viața și sănătatea femeii nu poate fi realizată decât în instituții medicale autorizate în acest scop, care sunt stabilite prin *Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*. La stabilirea instituției medicale în care urmează a fi efectuată întreruperea sarcinii se ține cont de mai multe criterii: durata sarcinii, metoda de întrerupere a sarcinii, voința femeii.

În conformitate cu actul normativ susmenționat, întreruperea voluntară a cursului sarcinii se efectuează în instituția medico-sanitară care prestează acest gen de servicii, la alegerea femeii gravide, indiferent de locul de trai sau de viza de reședință (pct. 8). De asemenea, în conformitate cu pct. 13, instituția medico-sanitară efectuează întreruperea voluntară a cursului sarcinii prin metoda aleasă de femeia gravidă sau o referă către altă instituție medico-sanitară care prestează servicii de întrerupere a sarcinii prin metoda aleasă de femeia gravidă [10].

Reieșind din prevederile *Regulamentului privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*, pot fi identificate următoarele instrucțiuni medicale în care poate fi realizată întreruperea cursului sarcinii:

a) Întreruperea voluntară a cursului sarcinii prin metoda medicamentoasă, în perioada primelor 9 săptămâni, fără patologie asociată, se efectuează de către medicii obstetricieni-ginecologi, care au pregătirea nece-

after this moment the life of the newborn is protected by the criminalization of murder, but not by the illegal performance of abortion [2, p. 398].

The illegal performance of abortion outside authorized for this purpose medical institutions.

The termination of pregnancy in safe conditions for the life and health of women can only be carried out by medical institutions authorized for these purposes, which are laid down in the Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation. The setting up of the medical institution where pregnancy is to be terminated is subject to several criteria: pregnancy duration, method of termination of pregnancy, woman's will.

According to the aforementioned normative act, the voluntary termination of the pregnancy is carried out in the sanitary institution providing this kind of services at the choice of the pregnant woman, regardless the place of residence or the residence visa (item 8). Also, in accordance with paragraph 13, the healthcare institution carries out the voluntary termination of pregnancy by the method chosen by the pregnant woman or refers to another medical institution that provides pregnancy termination services by the method chosen by the pregnant woman [10].

Taking into account the provisions of the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*, the following medical instructions can be identified by which the termination of the pregnancy can be accomplished:

a) The voluntary termination of pregnancy through the drug method during the first 9 weeks without associated pathology is performed by obstetricians-gynecologists who have the necessary training in the medical abortion method, Territorial Medical Associations, Women's Health Centers, Consultative Departments of the Perinatal Centers, Reproductive Health Department of the National Center of Repro-

sară în metoda avortului medicamentos, în Asociațiile Medicale Teritoriale, Centrele de Sănătate a Femeii, Secțiile Consultative din cadrul Centrelor Perinatologice, în secția de sănătate a reproducerii a Centrului Național Sănătatea Reproducerii și Genetică Medicală (pct. 30);

b) Întreruperea voluntară a cursului sarcinii prin metoda vacuum aspirării manuale sau electrice, în perioada primelor 10 săptămâni, fără patologie asociată, se efectuează de către medicii obstetricieni-ginecologi, care au pregătirea necesară în metoda vacuum aspirării manuale sau electrice, în Asociațiile Medicale Teritoriale, Centrele de Sănătate a Femeii, Secțiile Consultative din cadrul Centrelor Perinatologice, în secția de sănătate a reproducerii a Centrului Național Sănătatea Reproducerii și Genetică Medicală (pct. 31);

c) Întreruperea voluntară a cursului sarcinii cu termen între 10-12 săptămâni de sarcină se efectuează în instituțiile medico-sanitare ce oferă asistență medicală specializată spitalicească (secții de ginecologie sau obstetrică-ginecologie) prin metoda vacuum aspirării manuale/electrice sau raclaj, dacă metodele de aspirare vacuum nu sunt disponibile (pct. 32);

d) Întreruperea voluntară a cursului sarcinii în perioada primelor 12 săptămâni cu patologie asociată (cu risc major pentru pacientă) și la pacientele cu vârstă sub 16 ani (indiferent de prezența sau nu a patologiei asociate) se efectuează numai în instituția medico-sanitară ce oferă asistență medicală specializată spitalicească (secții de ginecologie sau obstetrică-ginecologie (pct. 33);

e) Întreruperea voluntară a cursului sarcinii după primele 12 săptămâni de sarcină se efectuează doar în instituțiile medico-sanitare publice (pct. 36).

Provocarea ilegală a avortului de către o persoană care nu are studii medicale speciale

În acest caz, gradul prejudiciabil al faptei este determinat de efectuarea manopere-

ductive Health and Medical Genetics (point 30);

b) The voluntary termination of pregnancy by manual vacuum or electrical vacuum aspiration methods during the first 10 weeks without associated pathology is performed by obstetricians-gynecologists who have the necessary training in manual vacuum or electric vacuum aspiration, in the Territorial Medical Associations, Women's Health Centers, Consultative Departments of the Perinatalogical Centers, Reproductive Health Department of the National Center of Reproductive Health and Medical Genetics (point 31);

c) The voluntary termination of pregnancy between 10-12 weeks of pregnancy is performed in the sanitary institutions providing specialized hospital care (gynecology or obstetrics-gynecology departments) by the manual vacuum / electric vacuum aspiration method or scraping, if the aspiration-vacuum methods are not available (point 32);

d) The voluntary termination of pregnancy during the first 12 weeks with associated pathology (with major risk for the patient) and with patients under 16 years of age (regardless of whether or not the associated pathology is present) is performed only in the health care institution providing specialized medical hospital assistance (gynecology or obstetrics-gynecology departments (point 33);

e) The voluntary termination of pregnancy after the first 12 weeks of pregnancy is performed only in public health care institutions (section 36).

The illegal performance of abortion by a person who does not have medical specialization.

In this case the damaging degree of the deed is determined by the performance of abortifacient maneuvers by unqualified persons.

According to the mandatory rules stipulated in sections 9 and 10 of the *Voluntary*

lor abortive de către persoane necalificate.

Potrivit normelor imperative prevăzute la pct. 9 și 10 al *Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*, întreruperea voluntară a cursului sarcinii se efectuează numai de medicii specialiști în obstetrică-ginecologie, instruiți în prestarea acestui gen de servicii. Medicii rezidenți în obstetrică-ginecologie pot efectua întreruperea voluntară a cursului sarcinii doar sub supravegherea responsabililor pentru instruirea și pregătirea lor.

În afară de aceasta, medicii specialiști în obstetrică-ginecologie trebuie să aibă o pregătire specială în raport cu metoda de avortare pe care o aplică, lucru care reiese din următoarele prevederi:

1. Întreruperea voluntară a cursului sarcinii prin metoda medicamentoasă (...) se efectuează de către medicii obstetricieni-ginecologi, care au pregătirea necesară în metoda avortului medicamentos (pct. 30 al *Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*);

2. Întreruperea voluntară a cursului sarcinii prin metoda vacuum aspirării manuale sau electrice (...) se efectuează de către medicii obstetricieni-ginecologi, care au pregătirea necesară în metoda vacuum aspirării manuale sau electrice (pct. 30 al *Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*);

Întreruperea cursului sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa contraindicațiilor medicale

Întreruperea voluntară a cursului sarcinii după primele 12 săptămâni de sarcină se efectuează doar în instituțiile medico-sanitare publice. Întreruperea voluntară a cursului sarcinii după primele 12 săptămâni și până la sfârșitul săptămânii a 21-a de sarcină se efectuează la indicații medicale (anexa nr. 1 la Regulament) și sociale (anexa nr.2 la Regulament).

Potrivit Anexei nr. 1 al *Regulamentului pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*, sunt prevăzute indicații-

Termination of the Pregnancy Regulation, the voluntary termination of pregnancy is performed only by specialists in obstetrics and gynecology trained in the provision of this kind of services. Resident physicians in obstetrics and gynecology may perform a termination of pregnancy only under the supervision of those responsible for their training and education.

In addition, specialists in obstetrics and gynecology must have a special training regarding the abortion method they apply, which emerge from the following provisions:

1. The voluntary termination of the pregnancy through the medical method (...) is performed by obstetricians-gynecologists who have the necessary training in the medical abortion method (point 30 of the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*);

2. The voluntary termination of the course of pregnancy by electrical or manual vacuum aspiration method (...) is performed by obstetricians-gynecologists who have the necessary training for electrical or manual vacuum aspiration method (point 30 of the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*);

Termination of pregnancy exceeding 12 weeks without medical contraindications.

The voluntary termination of the pregnancy after the first 12 weeks of pregnancy is only performed in public health care institutions. The voluntary termination of the pregnancy after the first 12 weeks and until the end of the 21st week of pregnancy is performed under medical prescriptions (Annex No. 1 to the Regulation) and social (Annex No. 2 to the Regulation).

According to Annex №. 1 of the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*, the medical indications for the voluntary termination of pregnancy after 12 weeks and until the end of the 21st week of pregnancy are stipulated as following:

le medicale pentru întreruperea voluntară a cursului sarcinii după 12 săptămânii și până la sfârșitul săptămânii a 21-a de sarcină:

- malformațiile fetale incompatibile cu viața/ incurabile;
- stările în urma tratamentului chirurgical cu înlăturarea unui organ vital important;
- maladiile sau stările patologice care pun în pericol sănătatea și viața femeii gravide.

În continuare este prevăzută lista exhaustivă a maladiilor sau a stărilor patologice care pot întemeia recurgerea la avortul medical [10].

Comparând prevederile *Regulamentului pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*, e posibilă și modalitatea normativă de comitere a provocării ilegale a avortului de la lit. c) a art. 159 C.pen., poate fi observată o coliziune a normelor de drept în sensul că normele juridice ce aparțin diferitor ramuri de drept rezolvă în mod diferit una și aceeași situație juridică. Astfel, *Regulamentului pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii* permite întreruperea sarcinii de la 12 până la 21 de săptămâni în baza indicațiilor sociale, pe când prevederile imperative ale art. 159 C.pen. interzic asemenea manopere. Respectiv, apare întrebarea: căror prevederi urmează să dea prioritate cel care interpretează legea penală? Prevederilor *Regulamentului pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii* sau art. 159 lit. c) C.pen.?

Este bine știut că reieșind din ierarhizarea actelor normative, Codul penal, comparativ cu *Regulamentul pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii*, are prioritate netă de aplicare. Însă din moment ce actele normative din domeniul medicinei recunosc dreptul la avort al femeii de la 12 la 21 de săptămâni din rațiuni sociale, cât de corect ar fi ca C.pen. să interzică o asemenea intervenție?

În accepțiunea noastră, prevederile juridico-penale nu au menirea de a stabili stan-

– fetal malformations incompatible with life / incurable;

– conditions following surgical treatment with removal of an important vital organ;

– diseases or pathological conditions endangering the health and life of the pregnant woman.

The following is an exhaustive list of diseases or pathological conditions that may justify the recourse to medical abortion [10].

By comparing the provisions of the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*, there is also a normative way of committing the illegal performance of abortion from letter c) and art. 159 CC, there can be noticed a collision of the norms of law in the way that the legal norms belonging to different branches of law solve differently the same legal situation. Thus, the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation* allows the termination of the pregnancy from 12 to 21 weeks on the basis of the social directions, while the imperative provisions of art. 159 CC forbid such action. Respectively, the question arises: whose provisions are to give priority to the perpetrator of the criminal law? The provisions of the Regulation for *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation* or Art. 159 letter c) CC.

It is well known that taking into account the hierarchy of normative acts, the Criminal Code, compared to the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*, has a net priority to apply. But since the normative acts in the medical field recognize women's right to abortion from 12 to 21 weeks for social reasons, how correct would it be for the Criminal Code to prohibit such intervention?

In our opinion, the legal-criminal provisions are not intended to establish standards in the field of medicine, but to protect standards established in the specialized fields, as is medical science.

We therefore propose the reformula-

darde în domeniul medicinei, ci de a proteja standardele stabilite în domeniile de specialitate, precum este și știința medicală.

Prin urmare, propunem reformularea art. 59 lit. c) C.pen. prin suplinirea și extinderea dispoziției incriminatoare și la avortul social. Astfel, modalitatea descrisă va avea următorul conținut normativ: *întreruperea cursului sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa contraindicațiilor medicale sau sociale.*

În Anexa nr. 2 a *Regulamentului pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii* sunt prevăzute următoarele indicații sociale ale avortului: divorț în timpul sarcinii; decesul soțului în timpul sarcinii; privațiune de libertate sau de drepturi părintești a unuia sau a ambilor soți; femeile gravide aflate în procesul de migrație; femeile gravide cu 5 și mai mulți copii; femeile gravide care au în grija lor un copil mai mic de 2 ani sau unul sau mai mulți membri ai familiei încadrați în gradul I de invaliditate, care necesită îngrijire, conform concluziei Consiliului de Expertiză Medicală a Vitalității; asocierea a minimum 2 circumstanțe – lipsa domiciliului, lipsa surselor financiare de existență, abuz de alcool sau/și droguri, acte de violență domestică, vagabondaj.

În viziunea noastră este totuși necesară o reevaluare a situațiilor sus-menționate pentru a se vedea măsura în care acestea justifică întreruperea sarcinii reieșind din realitățile timpului.

Provocarea ilegală a avortului în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații.

În conformitate cu pct. 17 al *Regulamentului pentru efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii* în cazul depistării proceselor inflamatorii acute și subacute de diverse localizări și a bolilor infecțioase acute, intervenția de întrerupere voluntară a cursului sarcinii se efectuează după tratamentul acestora, luând în considerare și termenul sarcinii.

Suntem solidari opiniei exprimate de A. Plop, potrivit căreia lipsa contraindicațiilor

tion of art. 59 letter c) CC by supplementing and extending the incriminating provision as well to social abortion. Thus, the described way will have the following normative content: termination of the pregnancy over 12 weeks, in absence of medical or social contraindications.

In Annex No. 2 of the *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*, the following are listed as social abortions: divorce during pregnancy; death of the husband during pregnancy; imprisonment or deprivation of parental rights of one or both spouses; pregnant women in the process of migration; pregnant women with 5 and more children; pregnant women who have a child under 2 years of age or one or more family members in the first degree of disability who require care, in accordance with the Council of Medical Expertise on Vitality; the association of at least 2 circumstances - lack of domicile, lack of financial sources of existence, alcohol and / or drug abuse, domestic violence, vagrancy.

In our view, however, it is necessary to re-evaluate the aforementioned situations in order to see the extent to which they justify the termination of the pregnancy arising from the realities.

The illegal performance of abortion in case of medical contraindications to perform such an operation.

In accordance with p. 17 *Voluntary Termination of the Pregnancy Regulation*, in case of detection of acute and sub-acute inflammatory processes with various locations and infectious diseases, the intervention of voluntary performance of pregnancy is performed after their treatment, taking into account implicitly the term of pregnancy.

We agree with the opinion expressed by A. Plop that the lack of medical contraindications is a sine qua non condition for the termination of pregnancy, the termination of pregnancy in case of medical contraindications to perform such interventions acts regardless the term of gestation even in

medicale reprezintă o condiție **sine qua non** de întrerupere a cursului sarcinii, întreruperea cursului sarcinii în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unor asemenea intervenții operează indiferent de termenul de gestație, chiar și în cazul unei sarcini care depășește 12 săptămâni de amenoree se impune tragerea la răspundere penală pentru provocarea ilegală a avortului, dacă manoperele abortive au fost realizate în prezența bolilor infecțioase acute și subacute de diverse localizări ori în prezența bolilor infecțioase acute, adică în prezența contraindicațiilor medicale [8, p. 104].

Provocarea ilegală a avortului în condiții antisănătore

După cum menționează autorii S. Brânză și V. Stati, în contextul acestei circumstanțe, cel mai relevant exemplu de boală pe care o poate contacta femeia care a avortat în condiții antisănătore este septicemia – o infecție generalizată a sângelui care poate provoca decesul femeii [2, p. 398].

În cazul art. 159 alin. (1) lit. e) dispoziția art. 159 este de blanchetă, întrucât legiuitorul face trimitere la actele normative de referință care reglementează regulile ce asigură respectarea condițiilor sanitare în cazul întreruperii sarcinii. Din nomenclatorul acestor acte normative fac parte: Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10 din 03.02.2009 [7]; Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru instituțiile medico-sanitare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 663 din 23.07.2010; Instrucțiunile metodice privind prelucrarea instrumentelor în cazul întreruperii sarcinii prin metoda vacuum aspirație electrică sau manuală [6].

Concluzie și recomandări. Generalizând aspectele și problemele abordate în acest articol, desprindem următoarele concluzii și recomandări:

1. Introducerea unei noi forme agravate, la art. 159 Cod penal, prin suplینirea textului de lege cu alin. (1)¹, cu următoarea formulare legislativă:

case of a pregnancies exceeding 12 weeks of amenorrhea the criminal liability is required for the illegal performance of abortion if abortifacient maneuvers were performed in the presence of acute and sub-acute infectious diseases of various localizations or in presence of acute infectious diseases, i.e. in the presence of medical contraindications [8, p. 104].

The illegal performance of abortion in unsanitary conditions.

As mentioned by the authors S. Brânză and V. Stati, in the context of this circumstance, the most relevant example of the disease that the woman who aborts in unsanitary conditions can contact is septicemia - a generalized blood infection that can cause the death of the woman [2, p. 398].

In the case of art.159 paragraph (1) letter e) the provision of art. 159 is just conventional, as the legislator refers to the normative acts that regulate the rules that ensure compliance with sanitary conditions in case of interruption of pregnancy. The nomenclature of these normative acts contains: The Law on Public Health Surveillance No. 10 from 03.02.2009 [7]; The sanitary regulation on the hygiene conditions for sanitary institutions, approved by Government Decision No. 663 from 23.07.2010; Methodical instructions on processing tools for abortion through electric or manual vacuum aspiration [6].

Conclusion and recommendations:

1. The introduction of new aggravated forms under the art. 159 of the Criminal Code, by fulfilling the text of the law with paragraph (1), with the following legally binding wording:

(1) 1 the actions referred to paragraph (1) committed:

b) after the expiry of 21 weeks of gestation;

In order to highlight this position, we can forward the following argument.

After the 21st week of gestation, the fetus becomes viable in the sense that it can

(1)¹ Acțiunile prevăzute la alin. (1) săvârșite:

după expirarea a 21 de săptămâni de gestație.

Întru învederarea acestei poziții putem înainta următorul argument.

După a 21-a săptămână de gestație fătul devine viabil, în sensul că poate duce o viață extrauterină independentă. Făptuitorul conștientizează că suprimă o ființă cu o probabilitate mare de existență umană, care deși pentru moment duce o viață intrauterină, însă nivelul de dezvoltare îi permite să ducă o viață extrauterină, chiar și întreținută artificial, până la o dezvoltare completă. În afară de aceasta, manoperele abortive efectuate la un termen de gestație mai avansat produc un pericol mai mare pentru viața și sănătatea femeii, aspect care, de asemenea, este conștientizat de către făptuitor.

Reformularea art. 59 lit. c) C.pen. prin suplینirea și extinderea dispoziției incriminatoare și la avortul social. Astfel, modalitatea descrisă va avea următorul conținut normativ: *înteruperea cursului sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa contraindicațiilor medicale sau sociale.*

Studiul practicii judiciare relevă însă că în cele mai frecvente cazuri motivul de comitere a provocării ilegale a avortului infracțiuni îl constituie interesul material, adică dorința de îmbogățire de către cel care efectuează ilegal înteruperea sarcinii. Prin urmare, considerăm că pentru o individualizare mai echitabilă a legii penale și pentru dozarea efectului preventiv al acesteia, *lege ferenda* se face necesar de a suplini textul incriminator cu forma: săvârșirea faptei *din interes material*.

Referințe bibliografice:

1. Beliș V., Dragomirescu V., *Medicină legală*. București: Ed. Teora; 1992. 289 p.
2. Brînză S., Stati V., *Tratat de drept penal. Partea specială. Volumul I. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015. 1328 p.*

lead an independent extrauterine life. The perpetrator is aware of suppressing a being with a high probability of human existence that, although at the moment it leads an intrauterine life, but the level of development allows it to lead an extrauterine life, even artificially maintained, to a complete development. Besides these, the abortifacient maneuvers performed at a more advanced gestational age cause a greater danger to the life and health of the woman, which is also perceived by the perpetrator.

2. Reformulation of art. 59 letter c) CC by supplementing and extending the incriminating provision and to social abortion. Thus, the described way will have the following normative content: termination of the pregnancy over 12 weeks, in the absence of medical or social contacts.

The study of judicial practice reveals that in the most frequent cases the reason for committing the illegal performance of abortion is the material interference, i.e. the desire for enrichment by the one who illegally performs the termination of the pregnancy. Therefore, we consider that for a fairer individualization of the criminal law and for the dosing of its preventive effect, *lege ferenda* makes it necessary to supplement the incriminating text with form: committing the act because of material interest.

3. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002. Republicat: Monitorul Oficial al R. Moldova nr.72-74/195 din 14.04.2009. Monitorul Oficial al R. Moldova nr.128-129/1012 din 13.09.2002.
4. Dermengiu D. *Medicină legală*. Note de

- curs. București: Ed. Universitară, 2011, 253p.
5. Groza I.L., Astărăstoiaie V., Introducere în medicina legală pentru juriști. București: Ed. C.H. Beck. 2007, 215 p.
 6. Instrucțiuni metodice privind prelucrarea instrumentelor pentru vacuum aspirație electrică sau manuală, elaborate de centrul Național de Medicină Preventivă, aprobate de Ministerul Sănătății. Nr. 09.-3/1338 din 3.10.2002. www.ms.gov.md (vizitat la 12.05.2018).
 7. Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice. Nr.10 din 03.02.2009. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67.
 8. Plop A., Răspunderea penală pentru provocarea ilegală a avortului. Teză de doctor în drept. Chișinău:2015, 173 p.
 9. Plop A. Necesitatea apărării întreruperii cursului sarcinii în condiții de siguranță prin mijloace juridico-penale. În: Revista națională de drept, 2015, Nr. 1, p. 41. (p. 39-43).
 10. Regulamentul privind efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății cu privire la efectuarea întreruperii voluntare a cursului sarcinii în condiții de siguranță. Nr.647 din 21.09.2010. În: Monitorul Oficial al R. Moldova, 2010, nr.241-246.

Despre autor

Alexandru CICALA,
doctor în drept, lector universitar,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: alexandru_cicala@mail.ru
tel. 078307773

About author

Alexandru CICALA,
PhD, University lecturer at the
Department “Special investigation
and information security activity”,
Academy „Stefan cel Mare” of MIA
e-mail: alexandru_cicala@mail.ru
tel: 078307773